

Pressiteade

Luxembourg, 15. september 2021

Järelevalve liikmesriikide üle pärast finantsabi andmist on asjakohane, kuid vajab ühtlustamist

Euroopa Komisjon kontrollib liikmesriikide ja nende laenuandjate huvides, kas makromajanduslikust kohandamisprogrammist lahkuvad euroala liikmesriigid liiguvad kindlalt õiges suunas. Euroopa Kontrollikoda uuris programmijärgse järelevalve ülesehitust, rakendamist ja tõhusust viies liikmesriigis (Iirimaa, Portugal, Hispaania, Küpros ja Kreeka), kes said pärast 2008. aasta finantskriisi rahalist toetust. Audiitorid järeldasid, et kuigi järelevalve oli asjakohane vahend, pärssisid selle tulemuslikkust ebaselged eesmärgid ning ebapiisav ühtlustamine ja puudulik keskendumine rakendamisele. Seepärast soovivad nad protsessid ja asjaomased õigusaktid läbi vaadata, eelkõige selleks, et integreerida järelevalvetegevus Euroopa poolaastasse.

Ajavahemikul 2010–2013 said Iirimaa, Portugal, Hispaania, Küpros ja Kreeka kokku 468,2 miljardit eurot finantsabi. ELi õigusaktides on sätestatud, et makromajanduslikust kohandamisprogrammist lahkuvate liikmesriikide suhtes kohaldatakse täiendavat järelevalvet. Praegu kohaldatakse programmijärgset järelevalvet Küprose, Iirimaa, Portugali ja Hispaania suhtes. Kreeka suhtes kohaldatakse tõhustatud järelevalvet, sest teda peetakse eriti haavatavaks finantsraskuste suhtes, millel oleks tõenäoliselt negatiivne ülekanduv mõju teistele euroala liikmesriikidele.

„Kontrollitud programmijärgsed järelevalvemeetmed olid asjakohased, kuid neid on vaja ühtlustada,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Alex Brenninkmeijer. Leiame, et selle tegevuse tulemus võiks aidata kaasa majandus- ja rahaliidu majandusjuhtimise korra käimasolevale läbivaatamisele. Samuti võiks see anda panuse aruteludesse võimaliku järelevalvemehhanismi kavandamise üle seoses taaste- ja vastupidavusrahastu raames antavate laenude tagasimaksmisega“.

Kõik viis liikmesriiki olid 2021. aasta maiks oma tagasimaksekohustused täitnud ja taastanud vastuvõetavate intressimääradega juurdepääsu turule. Komisjoni järelevalve aitas finantsturge

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

rahustada, kuigi puuduvad täiendavad tõendid selle kohta, et see oleks soodustanud reformide elluviimist, osaliselt stiimulite ja tugevate jõustamisvahendite puudumise tõttu. Audiitorid leidsid, et komisjoni järelevalve kattub osaliselt Euroopa stabiilsusmehhanismi kaudu tehtava samade liikmesriikide tagasimaksesuutlikkuse jälgimisega. Samuti kattusid mitu komisjoni tegevust, nimelt programmijärgne järelevalve ja Euroopa poolaasta raames tehtud töö.

Kuigi komisjoni analüüsid liikmesriikide olukorra kohta olid üldiselt kvaliteetsed, ei keskendunud avaldatud aruanded piisavalt nende tagasimaksesuutlikkusele. Aruannetes esitatud laenude tagasimakseid käsitlev teave oli sageli laialivalgub ja tagasimaksevõimega seotud riskide analüüsid ilmnis kitsaskohti. Audiitorid täheldasid, et õigusaktid võimaldavad rakendamisel vähe paindlikkust: isegi kui komisjon hindab tagasimaksete riski väikeseks, ei saa ta järelevalvet peatada ega aruandluse sagedust vähendada. Samuti ei täpsustanud komisjon ametlikult nelja programmijärgse järelevalve alla kuulunud liikmesriigi puhul, milliseid struktuurireforme ta kavatses jälgida. Kohati oli komisjon jälginud hoopis liikmesriikide muid reforme, mitte neid, mis olid kokku lepitud makromajandusliku kohandamisprogrammi raames.

Tõhustatud järelevalve all olevad liikmesriigid peavad võtma meetmeid haavatavuste käsitlemiseks, võttes arvesse Euroopa poolaasta raames välja antud riigipõhiseid soovitusi. Samamoodi peavad liikmesriigid hiljuti heakskiidetud taaste- ja vastupidavusraha raames selgitama seda, kuidas nende taaste- ja vastupidavuskavad aitavad kaasa riigipõhistes soovitustes kindlaks määratud probleemide lahendamisele. Komisjoni järelevalve eesmärk on mõlemal juhul kontrollida liikmesriigi edusamme oma probleemide lahendamisel kooskõlas riigipõhiste soovitustega. Kuigi komisjoni sama rakkerühm vastutab nii taaste- ja vastupidavusraha rakendamise juhtimise kui ka Euroopa poolaasta koordineerimise eest, ei kuulu selle pädevusse tõhustatud järelevalve tegemine. Audiitorite sõnul peaks komisjon kaaluma programmijärgse järelevalve ja tõhustatud järelevalve lisamist Euroopa poolaastasse ning leppima liikmesriikide ametiasutustega kokku üksikasjalikus nimekirjas reformidest, mille edenemist tuleb jälgida.

Selgitav taustteave

Käesolev aruanne täiendab varasemat audititööd, mille käigus uuriti liikmesriikidele antavat finantsabi ning ELi majandusjuhtimist (esimene majanduse juhtimise pakett, teine majanduse juhtimise pakett ja Euroopa poolaasta).

Eriaruanne nr 18/2021: „Komisjoni järelevalve liikmesriikide üle, mis väljuvad makromajanduslikust kohandamisprogrammist: sobiv vahend, mis vajab ühtlustamist“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu).

Pressikontakt

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu – mobiil: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeois – e-post: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

– mobiil: (+352) 691 551 502